

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/55027,Rocznicowe-obchody-Niedokonczone-msze-woylinskie-Krakow-25-czerwca-2018.html>
25.04.2024, 23:05

Rocznicowe obchody „Niedokończone msze wołyńskie” - Kraków, 25 czerwca 2018

Obchody rocznicy ludobójstwa na Kresach Południowo-Wschodnich pod honorowym patronatem JE ks. abp. Marka Jędraszewskiego, metropolity krakowskiego, oraz prof. dr hab. Ryszarda Legutki, posła do Parlamentu Europejskiego.

Podczas konferencji naukowej „Ludobójstwo na Kresach Południowo-Wschodnich 1943-44. Aspekt diecezjalny i teologiczny”, która odbyła się w auli PAU w Krakowie, mówiono o duchownych zamordowanych podczas rzezi wołyńskiej.

- Tragedia ta okaleczyła setki tysięcy Polaków. Wschodnie ziemie RP, określane Kresami, to niezwykle ważny obszar dla naszej kultury i tożsamości. Niestety wiedza młodego pokolenia na ten temat jest niezwykle ograniczona. IPN czyni wiele, żeby tę pamięć przywracać. Bez tej pamięci nie zrozumiemy, czym jest Polska" - mówił prezes IPN Jarosław Szarek.

Masowa akcja przeciwko ludności polskiej przeprowadzona przez Ukraińską Powstańczą Armię (UPA) na Wołyniu, określana mianem rzezi wołyńskiej, rozpoczęła się 11 lipca 1943 r. Tego dnia, nazwanego później krwawą niedzielą, zaatakowano ludność z blisko 100 polskich miejscowości. Historycy oceniają, że podczas rzezi wołyńskiej zginęło od 30 do 60 tys. Polaków. Strona ukraińska ocenia swoje straty na 10-12, a nawet 20 tys. ofiar, przy czym część ofiar zginęła z rąk UPA za pomoc udzielaną Polakom lub odmowę przyłączenia się do sprawców rzezi.

- Wiele mówimy o pojednaniu. W naszej cywilizacji i tradycji kościół jest miejscem spotkania z Bogiem, jest miejscem pokoju. Przez lata to właśnie w kościele znajdowano azyl i schronienie. 11 lipca 1943 r. to wszystko zostało w tak bestialski sposób zburzone. W tych kościołach doszło do zbrodni, polała się krew, wyrządzono setkom ludzi krzywdę, wielu zapłaciło życiem - mówił Szarek.

W rozmowie z dziennikarzami prezes IPN powiedział, że 75. rocznica ludobójstwa na Wołyniu to ostatni moment, kiedy świadkowie tych dramatycznych wydarzeń mogą wziąć udział w obchodach. Dodał, że na początku lipca planowana jest duża międzynarodowa sesja o relacjach polsko-ukraińskich w czasie II wojny światowej z udziałem naukowców z Polski i Ukrainy. - Chcemy, żeby ta wiedza docierała także do młodego pokolenia i organizujemy warsztaty dla nauczycieli, pokazy filmów dokumentalnych i spotkania z ostatnimi świadkami - mówił Szarek. Dodał, że warsztaty będą się odbywać w całej Polsce na początku września.

Poseł do PE prof. Ryszard Legutko mówił podczas konferencji, że „ludobójstwo na wschodnich terenach II RP to jedno z tych zdarzeń, które umykają wyobraźni ludzkiej i każą się zastanawiać nad mrocznymi stronami naszej natury”. – To jest także jedna z najboleśniejszych kart naszej historii – mówił prof. Legutko. – Wydarzenie bolesne z uwagi na to, że przez tyle lat było wymazywane z kart książek i podręczników wydawanych w Polsce, a i teraz można odnieść wrażenie, że nie jest temu ludobójstwu oddawana moralna sprawiedliwość w takim zakresie, w jakim być powinna – powiedział.

Historyk ks. prof. Józef Marecki stara się od lat skompletować listę osób duchownych, zakonników i kleryków zamordowanych w czasie II wojny światowej na Wołyniu. Jak podkreślił ks. Marecki, dotarcie do rzetelnych informacji utrudnia brak archiwaliów oraz bezkrytyczność w zbieraniu relacji świadków i informacji w latach 50. i 60.

Dr Leon Popek z IPN powiedział, że Polacy mieszkali na Wołyniu w 2,5 tys. miejscowości, z których 1,5 tys. nie ma już na mapach, a zaledwie kilka proc. zamordowanych osób ma pochówek. Dodał, że księża byli mordowani w okrutny sposób. – Wielu zginęło 11 lipca razem ze swoimi wiernymi. Wielu z nich było wcześniej ostrzeganych, mogło uciec, ale tego nie zrobiło – powiedział historyk.

Prof. Józefa Brygowa, która jako kilkuletnie dziecko została ocalona z rzezi na Podolu, mówiła dziennikarzom, że przez wiele lat emocje były tak wielkie, że nie potrafiła odpowiadać o tym, czego była świadkiem. – Chodzi nam o pamięć i o upamiętnienie ofiar. Nie możemy o nich zapomnieć. Wiemy dobrze, że historia kołem się toczy, że może się powtarzać. I dlatego zawsze podkreślam, że emocje muszą być uspokojone, że warto przekazywać wiedzę następnym pokoleniom, żeby nic podobnego nigdy się nie powtórzyło – podkreśliła.

Po konferencji odbył się przedpremierowy pokaz filmu dokumentalnego „Niedokończone msze wołyńskie” (reż. Tadeusz Arciuch i Maciej Wojciechowski), a o godz. 17.30 w Katedrze Wawelskiej odprawiona została Msza św. w intencji duchowieństwa wołyńskiego i ludności cywilnej – ofiar zbrodni.

* * *

Organizatorami obchodów były: Komisja Wschodnioeuropejska Polskiej Akademii Umiejętności, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Teologicznego, Muzeum Armii Krajowej oraz Stanica Kresowa.

Patronat medialny: „Gość Niedzielny”, „Krakowskie Pismo Kresowe”, „Wołanie z Wołynia”, „Pauza Akademicka”, TVP Historia.

Opracowanie na podstawie komunikatu PAP.

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów "Niedokończone msze wołyńskie"

Konferencja naukowa w ramach obchodów

"Niedokończone msze
wołyńskie"